

PAPER DETAILS

TITLE: agrisimlerini Yaz Taktiginin zel Yetenekli ğrencilerin Yazma Tutum ve Kaygilarina Etkisi

AUTHORS: Oguzhan SEVIM,Ahmet KARABULUT,Veyssel ELKATMIS

PAGES: 1066-1080

ORIGINAL PDF URL: <https://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/1739587>



Çağrışımlarını Yaz Taktiğinin Özel Yetenekli Öğrencilerin Yazma Tutum ve Kaygılarına Etkisi

*Oğuzhan SEVİM**
*Ahmet KARABULUT***
*Veysel ELKATMIŞ****

Öz

Bu araştırmada; kavram haritaları, kelime ağı oluşturma tekniği ve zihin haritaları tekniğinin bir arada kullanılmasıyla oluşan “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına etkisi araştırılmıştır. Karma araştırma yöntemlerinden açıklayıcı ardışık desen ile zayıf deneysel desenlerden ön test-son test tek gruplu desen kullanıldığı bu çalışmada nicel verileri daha iyi açıklayabilmek amacıyla nitel veriler de toplanmıştır. Çalışmada, zayıf deneysel desenlerden ön test -son test tek gruplu desen yürütülmüştür. Çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bingöl il merkezinde 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim görmekte olan özel yetenekli 40 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ‘sıralı eş zamanlı karma yöntem örnekleme’ kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen nicel veriler, ‘Çağrışımlarını Yaz’ taktiğinin özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına olumlu yönde etki ettiğini göstermektedir. Çalışmadan elde edilen nitel veriler de bu bulguyu desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli birey, kavram haritaları, zihin haritaları, kelime ağı oluşturma, yazma tutum ve kaygısı

The Effect of the Write Your Connotation Tactics on the Writing Attitude and Anxiety of Gifted Students

Abstract

The use of concept maps, word networking and mind mapping techniques together, and the effect of the mentioned application on the writing attitudes and anxieties of gifted students were tried to be investigated in this study, which the researchers describe as the "Write Your Connotations" tactic. In the study, descriptive sequential design, one of the mixed research methods, was used and qualitative data were collected at the end of the study in order to explain the obtained quantitative data better. The study was conducted with a pre-test and post-test single-group design among weak experimental designs. The study group of this research consists of 40 gifted students studying in 5th, 6th, 7th and 8th grades in Bingöl city in 2019-2020 academic year. While creating the study group, one of the purposeful sampling methods, "sequential simultaneous mixed method sampling" was used. From the data obtained at the end of the study, it was concluded that the quantitative and qualitative results coincide with each other and based on these results, the "Write Your Connotations" tactic, which consists of the combination of word networking, mind maps and concept map, has a positive effect on the writing attitudes and anxieties of gifted students.

Keywords: Gifted person, concept maps, mind maps, word networks, writing attitude and anxiety

*Prof. Dr., Atatürk Üniv., Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Erzurum, e-posta:oguzhan-sevim@windowslive.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-7533-4724

**Arş. Gör. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniv., Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Ağrı, e-posta:karabulut.ahmet25@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-2222-4078

***Dr., Millî Eğitim Bakanlığı, Bingöl BİLSEM, Türkçe Öğretmeni, Bingöl, e-posta:veysel.elkatmis@gmail.com , ORCID: orcid.org/ 0000-0002-9599-8330

Giriş

Yazma; duygu, düşünce ve hayalleri anlatmada başvurulan bir anlatım biçimidir. Hem günlük hayatta hem mesleki hayatta görüş ve bilgilerin başkasına aktarılmasında, kendini ifade edebilmede yazma becerisi oldukça önemli bir yere sahiptir. Yazı dili toplum içinde iletişim kurabilmek adına yazma becerisi başlı başına bir ihtiyaçtır denilebilir. Toplumların geleceğinde önemli bir işlev göreceği düşünülen özel yetenekli öğrencilerin diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerilerinin geliştirilmesi de kritik bir öneme sahiptir. Bu öğrencilerin kendilerini yazılı olarak ifade etme ve iletişim kurmada yazma becerisini kullanmaları, sahip oldukları yetiyi açığa çıkarabilmelerinde oldukça önemlidir. Özel yetenekli öğrenci kavramı ile üstün yeteneklilik ve üstün zekâlılık kavramları bugün birbirinin yerine kullanılmakta ve bu kavramların aynı olduğu düşünülmektedir. Ancak bu kavramlar birbirinden farklıdır. Zekâ testlerinden 130 ve üzeri puan alanlar üstün zekâlı birey olarak kabul edilmektedir. Üstün yetenek ise içinde üstün zekâyı da barındıran, kapsamı daha geniş bir kavramı ifade etmektedir. Bu kavramların yanlış şekilde birbirinin yerine kullanılması nedeniyle, Millî Eğitim Bakanlığı da “üstün yeteneklilik” ve “üstün zekâlılık” kavramlarını içinde barındıran “özel yeteneklilik” kavramını kullanmaya başlamıştır (Özsoy, 2015).

Özel yetenekli öğrenciler, kelime hazinelerinin zenginliği, iletişim kurma becerileri, yaratıcılık özellikleri ve temel dil becerilerini kullanabilmeleri bakımından akranlarına göre belirgin olan öğrencilerdir (Çağlar, 2004). Bundan dolayı özel yetenekli öğrencilerin akranlarından farklı bir ana dili eğitimi almaları önem arz etmektedir. Ana dili eğitiminde beceriler, anlama ve anlatma olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır ve öğrencilerin en zorlandıkları beceri alanı ise anlatma becerisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Üstün yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına yönelik yeterli çalışma yapılmamıştır (Saluk ve Pilav, 2018). Ancak Palmquist ve Young’ın 1992 yılında yapmış olduğu çalışmaya göre dört temel dil becerisinden biri olan yazma konusunda özel yetenekli öğrencilerin kaygı yaşadıkları ve buna bağlı olarak da olumsuz tutum geliştirdikleri tespit edilmiştir. Yazma kaygısı, bireyin yazma göreviyle ilgili hislerini olumsuz etkileyen, bozan ruhsal durumlardır (Özsoy, 2015). Yazma tutumu ise yazarın yazma eylemi karşısındaki -mutluluk ya da mutsuzluk gibi- duygusal eğilimi olarak tanımlanmaktadır (Graham, Berninger ve Fan, 2007). Yazma becerisi, içindeki süreçler bakımından yazan kişilerin olumsuz tutum ve tavır geliştirmelerine neden olmaktadır (Saluk ve Pilav, 2018). Bireyin yazma kaygısı yaşamaması, yazma eylemi karşısında olumsuz tutum geliştirmemesi, kendini yazılı olarak amacına uygun ve doğru bir şekilde ifade edebilmesi için yazılı anlatım becerisini geliştirici etkinlikler yapması, bazı eğitimleri alması gerekmektedir. Bunun için de uygun strateji, yöntem, teknik ve taktiklerin belirlenip uygulanması oldukça önemlidir. Eğitim bilimlerinde, strateji bir amaca ulaşmak için izlenecek yolun planlanmasıdır; yöntem, amaca ulaşmada kullanılan yol, teknik bu yolun uygulama biçimi, taktik ise tekniklerin derslerde farklı şekillerde kullanılması ve öğretmenin kişisel çabasına ve isteğine göre yapılan etkinliklerdir (Akyürek, 2013; Özbay, 2006; Ş. Tok, 2011; T. N. Tok, 2011; Toker, 2003; Strateji-Yaklaşım, 2021). Ülkemizde yapılan çalışmalarda uygun eğitim ortamlarında, uygun yöntem ve tekniklerle yazılı anlatım becerisinin geliştirilebileceği, yazma kaygısının ortadan kaldırılabileceği ve bireyin yazı yazmaya karşı olumlu bir tutum sergileyebileceği belirtilmiş, öğrencilere daha özendirici ve farklı yazma uygulamaları yaptırılmasının, yaptırılan çalışmaların değerlendirilmesinin, değerlendirmelere göre eksiklerin giderilmesinin, kazanımların edinilmesi açısından önemli olduğu ifade edilmiştir (Anılan, 2005; Bağcı, 2007; Sak, 2010; Göçer, 2010; Özsoy, 2015).

Öğrencilere yazma becerisi kazandırmak için birçok teknik bulunmaktadır. Listeleme, kümelendirme, not alma, küpleştirme, beyin fırtınası, soru-cevap, zihin haritası, kavram haritası, kelime ağı oluşturma gibi teknikler bunlardan bazılarıdır. Bu tekniklerin öğrencilere faydası yadsınamaz ancak her yöntem ve tekniğin her öğrenciye aynı oranda fayda sağlamayabilir. Yazılı anlatım becerilerini geliştirmekte, “kelime ağı oluşturma tekniğine” dayalı olarak hazırlanan öğretim etkinliklerinin uygulanması ile geleneksel tekniklerin uygulanması arasında anlamlı fark olduğu görülmekte söz konusu teknik ile yazı yazma çalışmalarında verimli sonuçlar elde edilmektedir (Anılan, 2005). Yine “kavram haritaları” ile yapılan etkinliklerin okuma, yazma, konuşma ve dinleme/izleme becerilerinin öğretiminde, öğrenci merkezli bir şekilde destek sağlamaktadır (Acat, 2003). Bu tekniğin bilhassa bireyin var olan bilgilerini zihninde yapılandırması açısından verimli bir teknik olduğu bilinmektedir.

Benzer şekilde “zihin haritası tekniği” ile yapılan yazma çalışmaları da öğrencilerde yazma becerilerini hem biçim hem de dil ve anlatım yönünden geliştirmektedir. Özellikle yazı yazma sürecinde yazma ön çalışmalarında kullanılmasının öğrencilere yarar sağladığı görülmektedir. Yine “kelime ağı oluşturma”, “kavram haritaları” ve “zihin haritaları” tekniklerinin öğrencilerin yazma tutum ve kaygısı ile yazma başarısına olumlu etki yaptığı tespit edilmiştir (Tağa, 2013). Bununla beraber çalışmalar göstermektedir ki geleneksel dil öğretimi yöntemlerinin uygulandığı sınıflarda dil becerileri yeterince kazandırılmamaktadır (Acat, 2003). Türkçe dersinin öncelikli amaçları arasında bulunan anlama ve anlatma becerisinin geliştirilmesi, bu becerilerin kendi aralarında bütüncül olarak geliştirilmesine dikkat edilmesi gerektiğini göstermektedir. Çünkü dil becerileri sadece okul ortamında değil hayatın her alanında önem verilmesi gereken yeterliklerdir. Geleneksel eğitim anlayışının aksine günümüz eğitim anlayışı temel alındığında yenilikçi, eğlenceli ve karma tekniklerin kullanılmasının bireylerin yetiştirilmesinde etkili bir yol olduğu görülmektedir. Yapılan birçok çalışma adı geçen tekniklerin verimliliğini ortaya koymuştur (Bircan-Manay, Türkel ve Savaş 2017; Tağa, 2013; Şahin, Kurudayıoğlu ve Öztürk, 2013; Cavkaytar, 2010; Kapar-Kuvaç; 2008). Ancak özel yetenekli öğrencilerin bu tekniklerin verimliliğinden ne düzeyde yarar görebilecekleri ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu nedenle yapılan araştırma, özel yetenekli öğrencilerle yapılmasından dolayı önem arz etmektedir.

Özel yetenekli öğrencilerin mükemmele erişmek için gayret sarf ettikleri ve genellikle de başarılı oldukları bilinmektedir. Ancak bazen yazma konusunda bu durum mükemmeli yakalayamama kaygısı olarak görülmekte ve yazı yazma tutumlarını etkilemektedir. Ayrıca özel yetenekli öğrenciler “birçok alanda derin ve geniş bir ilgi ve bilgiye sahiptirler.” (Çağlar, 2004). Bu durum da kendi yazdıklarını beğenmeme gibi olumsuz bir durum oluşturabilmektedir. Yazma sürecinin verimli bir şekilde yürütülmesi ve nitelikli ürünlerin ortaya koyulabilmesi, öğrencilerin yazmaya ilişkin herhangi bir olumsuz tutum göstermemelerine bağlıdır (Tunagür ve Kardaş, 2021; Akkaya, 2011).

Bu araştırmada; kavram haritaları, kelime ağı ve zihin haritaları tekniklerinin bir arada kullanıldığı “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmamızda özel yetenekli öğrenciler için haritalama tekniklerinden olan kelime ağı oluşturma, kavram haritaları ve zihin haritaları tekniklerinin aynı anda ve beraber kullanılması tasarlanmış ve “Çağrışımlarını Yaz” taktiği şeklinde isimlendirilmiştir. Daha önce de ifade edildiği gibi taktik bir öğretim tekniğinin uygulanma biçimidir. Bu çalışmada da kavram haritaları, zihin haritaları ve kelime ağı oluşturma tekniklerinin aynı anda ve birlikte kullanılması şeklinde bir taktik geliştirilmiştir. Ardından bu taktiğin kullanılacağı iki hafta sürecek bir yazma uygulaması düzenlenmiştir. Çalışmada şu araştırma sorunlarına cevap aranmıştır:

1. “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin uygulandığı deney grubunun (özel yetenekli öğrenciler) uygulama öncesine ve sonrasına ait ortalama yazma kaygı puanları arasındaki fark anlamlı mıdır?
2. “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin uygulandığı deney grubunun (özel yetenekli öğrenciler) uygulama öncesine ve sonrasına ait ortalama yazma tutum puanları arasındaki fark anlamlı mıdır?
3. Çalışma grubundaki öğrencilerin “Çağrışımlarını Yaz” taktiği ile ilgili düşünceleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

“Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin, özel yetenekli öğrencilerin yazmaya yönelik tutum ve kaygılarına etkisi ile öğrencilerin taktikle ilgili görüşlerinin araştırıldığı çalışmada, karma yöntem kullanılmıştır.

Karma yöntem, araştırmacının araştırma problemlerini anlamak için hem nicel veriler (kapalı uçlu) hem de nitel veriler (açık uçlu) topladığı, iki veri setini birbiriyle bütünleştirdiği ve daha sonra bu iki veri setini bütünleştirmenin avantajlarını kullanarak sonuçlar çıkardığı sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell, 2017). Çalışmada karma yöntemin kullanılma sebebi, nicel ve nitel yöntemlerin zayıf yönlerini kapatarak daha sağlıklı sonuçlara ulaşılmasını sağlamaktır. Çünkü Creswell’e (2017) göre nitel veya nicel kaynaklardan birinin kullanılması o yöntemin doğasından kaynaklanan zayıflıkların bulunmasından dolayı yeterli olmayabilir.

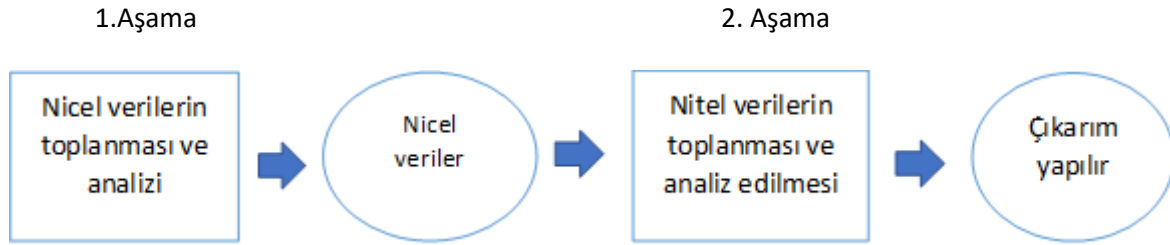
Araştırmanın Deseni

Araştırmanın nicel boyutunda, zayıf deneysel desen içerisinde yer alan ön test-son test tek gruplu desen kullanılmıştır. Çalışmanın karma yöntem deseninde ise, açıklayıcı ardışık desen kullanılmıştır. Açıklayıcı ardışık desenin amacı, çalışmaya nicel bir aşama ile başlayıp elde edilen nicel verileri açıklamak amacıyla çalışmanın sonunda nitel veriler toplamaktır (Creswell, 2017). Nicel sonuçlar, çalışma hakkında istatistiksel veriler ortaya koyarken bu sonuçların nasıl oluştuğuna ilişkin daha ayrıntılı açıklamalar yapma imkânı sunmamaktadır. Buna bağlı olarak da nicel sonuçları ayrıntılı olarak açıklayabilmek için nitel çalışmalara başvurulur. Böylece açıklayıcı ardışık desen oluşur.

Açıklayıcı ardışık desenin adımları şu şekildedir:

1. Nicel veriler toplanır ve analiz edilir.
2. Nitel veriler için hangi sonuçların daha ayrıntılı bir biçimde araştırılacağı ve sorulacak sorular için nicel verilerin sonuçları incelenir.
3. Nicel verileri açıklamaya yardımcı olacak nitel veriler toplanır ve analiz edilir.
4. Nicel sonuçların açıklanmasında nitel sonuçların nasıl kullanılacağına ilişkin çıkarımlarda bulunulur (Creswell, 2017).

Araştırmanın deseninin diyagramı aşağıda yer verilmiştir.



Şekil 1. Açıklayıcı Ardışık Desenin Aşamaları

Örneklem / Araştırma grubu

Ülkemizde özel / üstün yetenekli öğrenciler resmî olarak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) eğitim görebilmektedirler. Bu çalışmada, çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Bingöl merkezde eğitim öğretime devam etmekte olan ve 5, 6, 7, 8. sınıfta okuyan özel / üstün yetenekli 40 ortaokul Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) öğrencisinden oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki bu 40 öğrencinin 5'i 5. sınıf, 5'i 6. sınıf, 16'sı 7. sınıf ve 14'ü ise 8. sınıf öğrencisi olarak yer almıştır. Çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden "sıralı eş zamanlı karma yöntem örnekleme" kullanılmıştır. Bu örneklem, olasılıklı ve amaçlı örnekleme stratejileri şeklinde yani nicel-nitel / nitel-nitel sıralı biçimde örneklem seçilmesin dayanır (Baki ve Gökçek, 2012). Kemper, Stringfield ve Teddlie'ye (2003) göre, sıralı nicel-nitel teknik en yaygın kullanılan tekniktir. Bu teknik ile yapılan çalışmaların çoğunda nicel aşamada kullanılan örneklem, nitel aşamada örneklem seçimi için belirleyici olarak kullanılır. Dolayısıyla çalışmanın nicel ve nitel aşamalarındaki çalışma grubu özdeş olarak belirlenmiştir.

Deneysel İşlem Süreci

Çalışmada yazma tutum ve kaygısına etkisi araştırılan bağımsız değişken; zihin haritaları, kelime ağı oluşturma ve kavram haritaları tekniklerinin aynı anda kullanılmasıyla tasarlanan "Çağrışımlarını Yaz" taktiğidir.

Çalışma grubunda "Çağrışımlarını Yaz" taktiğinin deneysel işlem uygulanma sırası şu şekilde gerçekleşmiştir:

1. **Aşama:** Çalışma grubunda yer alan öğrencilere sınıf seviyelerine ve derslerin saatlerine göre kendi yazı yazmaya yönelik tutum ölçeği (YAYTÖ) ile yazma kaygısı ölçeği verilmiş ve bu ölçekleri dikkatlice doldurmaları istenmiştir.

2. Aşama: Çalışma grubunda yer alan öğrencilere sırasıyla zihin haritası (akıl haritası), kelime ağı oluşturma, kavram haritası teknikleri ile ilgili bilgi verilmiş ve tekniklerle ilgili örnekler incelenmiştir.

3. Aşama: Çalışma grubundaki öğrencilere herhangi bir konuda zihin haritası, kelime ağı ve kavram haritası oluşturmaları istenmiş ve öğrenci ürünleri incelenmiştir. Bu üç tekniğin aynı anda kullanılmasının “Çağrışımlarını Yaz” taktiği şeklinde isimlendirildiği söylenmiştir.

4. Aşama: Çalışma grubundan “Çağrışımlarını Yaz” taktiğini kullanarak istedikleri bir konuda kompozisyon yazmaları istenmiştir. Çalışma, 2 hafta boyunca toplam 8 saat uygulanmıştır. Çalışmanın normalde 4 hafta boyunca haftada 2 saat uygulanması amaçlanmışsa da müfredattan ve izin durumlarından dolayı çalışma yoğunlaştırılmış bir şekilde uygulanmıştır.

5. Aşama: Aynı gruba yazı yazmaya yönelik tutum ölçeği (YAYTÖ), yazma kaygısı ölçeği ve “Çağrışımlarını Yaz” taktiğini ile ilgili görüşme formu verilmiş ve elde edilen veriler dâhilinde öğrenci görüşleri analiz edilmiştir.

Verilerinin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Karma yöntem odaklı yapılan bu çalışmada nicel ve nitel verileri elde etmek araştırmanın verilerini toplamak amacıyla 3 farklı veri toplama aracı (2 nicel, 1 nitel) kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama araçları, nitel ve nicel araçlar olmak üzere 2 başlıkta ele alınmıştır.

Nicel veri toplama araçları

Çalışmada, “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli bireylerin, yazma tutum ve kaygılarına etkisi araştırılmaya çalışılmıştır. Bu amaçla öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarını belirlemek üzere iki farklı ölçek kullanılmıştır.

Öğrencilerin yazma tutumlarını belirlemek için Susar Kırmızı'nın (2009) geliştirdiği “Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ)” kullanılmıştır. YAYTÖ beş basamaklı Likert tipi olarak “hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum, tamamen katılıyorum” şeklinde yapılmıştır. Düzenlenen ölçekte alınabilecek puan 34-170 aralığındadır. Alınan puanın yüksek olması, yazma tutumunun olumlu olduğunu; düşük olması ise yazma tutumunun olumsuz olduğunu göstermektedir. Ölçeğin uygulanma süresi 10-15 dakika arasında değişmektedir. Ölçek, deney grubunu oluşturan 40 öğrencinin tamamına uygulanmıştır.

Çalışmada kullanılan bir ölçek ise Deniz ve Demir (2019) tarafından geliştirilen 26 maddelik Yazma Kaygısı Ölçeği'dir. Beş dereceli Likert tipi olarak “her zaman, sık sık, bazen, nadiren, hiç” şeklinde geliştirilen bu ölçekten en yüksek 130, en düşük 26 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan toplam puan, madde sayısı olan 26'ya bölünerek yazma kaygısı ile ilgili bir sonuç çıkarılmaktadır. Bu işlem sonucunda 1,00-1,80, hiç; 1,81-2,60, nadiren; 2,61-3,40, bazen; 3,41-4,20, sık sık; 4,21-5,00, her zaman olarak belirlenmiştir. Bu ölçeğin uygulanma süresi 5-10 dakika arasında değişmektedir. Bu ölçek de deney grubunun tamamına uygulanmıştır.

Çalışmada kullanılan tutum ve kaygı ölçeğinden elde edilen puanların dağılımları için çarpıklık ve basıklık katsayıları ile normallik testleri (Kolmogorov-Smirnov testi ve Shapiro Wilk Testi) kullanılmış ve sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Ölçme aracı ve alt faktörlerinin normallik testlerine ilişkin sonuçlar

Ölçme Araçları	Z _{Çarpıklık}	Z _{Basıklık}	K-S Testi		S-W testi	
			İstatistik	p	İstatistik	p
Tutum Ölçeği	0,41	-0,01	0,049	0,200*	0,990	0,502*
Kaygı Ölçeği	-1,97	0,44	0,070	0,200*	0,974	0,504*

Not. *p > 0,05; K-S testi = Kolmogorov-Smirnov testi, S-W = Shapiro-Wilk testi

Tablo 1 incelendiğinde, çalışmada kullanılan ölçme araçlarından elde edilen toplam puanının normal dağılım gösterdiği bulunmuştur.

Nitel veri toplama aracı

Karma yöntemle tasarlanan bu çalışmada, nicel verilerin yanında nitel veriler de elde edilmek istenmiştir. Bu amaçla, deney grubu öğrencilerinin yapılan uygulamayla ilgili düşüncelerini almak için bir görüşme formu hazırlanmıştır. Formun hazırlanıp geliştirilmesinde uzman görüşleri dikkate alınmıştır. Görüşme formu; Türkçe eğitimi alanında 2 uzman, eğitim bilimleri alanında 1 uzman ile 2 Türkçe öğretmenin görüşlerine sunulmuştur. Alınan bu görüşler doğrultusunda bazı maddelerde değişiklikler yapılmış ve forma son hali verilmiştir. Görüşme formu, 4 sorudan oluşmaktadır (**Ek-1**).

Verilerin Analizi

Deney grubuna yazmaya yönelik tutumlarına ve yazma kaygılarına ilişkin kullanılan ölçekler dâhilinde ön ve son test uygulanmış ve çalışmanın sonunda uygulamaya katılan öğrencilerden çalışma ile alakalı nitel görüşler toplanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile elde edilen veriler şu şekilde analiz edilmiştir:

1. Öğrencilere uygulanan yazma kaygısı ölçeğiyle elde edilen ön ve son test verilerinin analizleri, bağımlı örneklem t-testi kullanılarak karşılaştırılmıştır. Elde edilen sayısal veriler tablolaştırılarak ifade edilmeye çalışılmıştır.

2. Aynı şekilde uygulanan yazmaya yönelik tutum ölçeği (YAYTÖ) ile elde edilen ön ve son test verileri de bağımlı örneklem t-testi ile karşılaştırılıp analizleri yapılarak tablolaştırılmıştır.

3. Öğrencilerin “Çağrışımını Yaz” taktiği ile ilgili görüşme formundan elde edilen verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Öğrencilerin uygulama ile ilgili görüşme formundaki sorulara vermiş oldukları cevaplar içerik analizi yöntemi ile temalara ayrılarak kategorize edilmiş ve tablolaştırılmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan araştırma “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen tüm kurallara uyularak yapılmıştır. Söz konusu yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı ikinci bölümünde belirtilmiş olan eylemlerin hiçbiri meydana gelmemiştir.

Etik Kurul İzni

Çalışmada 2020 yılı öncesi araştırma verileri kullanıldığı için etik kurul izni gerekmemektedir.

Bulgular

Araştırmadan elde edilen bulgular araştırmanın üç sorusuna göre incelenmiş ve tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın, “Çağrışımını Yaz” taktiğinin uygulandığı deney grubunun (özel yetenekli öğrenciler) uygulama öncesine ve sonrasına ait ortalama yazma kaygı puanları arasındaki fark anlamlı mıdır? şeklindeki birinci sorusunu cevaplamaya dönük olarak yazmaya yönelik kaygı ölçeğinden elde edilen veriler, bağımlı değişken t testine göre incelenmiş ve tablolaştırılarak ifade edilmiştir.

Tablo 2.

Deney grubunun uygulama öncesi ve sonrası yazma kaygısı puanlarına karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları

	$\bar{X}$	n	t	sd	p
Yazma kaygısı ön test	76,22	40	0,966	39	0,03
Yazma kaygısı son test	65,53	40			

Tablo 2’ye bakıldığında, uygulama sürecine katılan öğrencilerin, uygulanan yazma kaygısı ölçeğine dair ön test-son test puanlarının ortalamaları karşılaştırılmış, yazma kaygısını belirlemeye yönelik ön test-son test puanlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t_{39}= 0,966$; $p<.05$). Ayrıca kaygı ölçeği kurallarına göre ortalama puanın ölçekteki madde sayısına bölümüne bakıldığında ön test

puanı $X=76,22/26=2,93$ puan iken son test puanının $X=65,53/26=2,52$ puana gerilediği dolayısıyla kelime ağı oluşturma yönteminin, zihin haritalarının ve kavram haritalarının birlikte kullanımının yazma kaygısına olumlu etki ettiği söylenebilir. Elde edilen bu sonuç uygulama sürecinde kullanılan etkinliklerin öğrencilerin yazma kaygılarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın, “Çağrışımını Yaz” taktiğinin uygulandığı deney grubunun (özel yetenekli öğrenciler) uygulama öncesine ve sonrasına ait ortalama yazma tutum puanları arasındaki fark anlamlı mıdır? şeklindeki ikinci sorusuna cevap bulmak amacıyla deney grubuna yazmaya yönelik tutum ölçeği uygulanmış, elde edilen veriler, bağımlı değişken t testine göre incelenmiş ve tablolaştırılarak ifade edilmiştir.

Tablo 3.

Deney grubunun uygulama öncesi ve sonrası yazma tutum puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları

	$\bar{X}$	n	t	sd	p
Yazma tutumu ön test	144,90	40	1,687	39	0,01
Yazma tutumu son test	158,25	40			

Tablo 3’e bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin yazma tutumu ön test-son testlerin ortalama puanları karşılaştırılmış ve yazmaya yönelik tutum ön test-son test puanlarının anlamlı düzeyde farklılaştığı anlaşılmıştır. ($t=1,687$; $p<.05$). Bu durumda Yazmaya yönelik tutum ölçeği ön test puan ortalaması $X=144,90$ iken son test puan ortalaması $X=158,25$ ’e yükselmiş ve en yüksek puan olan 170 puana doğru artış göstermiştir. Bu da iki sonucun aralarında son test lehine anlamlı bir farkın olduğunu göstergesidir. Elde edilen bu sonuç, uygulanan taktiğin öğrencilerin yazma tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın üçüncü problemi olan “Çalışma grubundaki öğrencilerin ‘Çağrışımını Yaz’ taktiği ile ilgili düşünceleri nelerdir?” sorusunu yanıtlamak üzere, araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmış ve bu formdan edilen veriler içerik analizine tabi tutularak tema ve kategorilere ayrılmış, ardından tablolaştırılarak ifade edilmiştir. Araştırmanın bu sorusuna ilişkin katılımcıların “Çağrışımını Yaz” taktiğine dair görüşleri;

- Yazma becerisine etkisi,
- Taktiğin farklı yönleri,
- Taktiğin uygulanmasında zorlanılan kısımlar,
- Taktiğin gelecekte kullanımı,

olmak üzere dört tema altında toplanmış ve elde edilen temalar sırasına bağlı kalınarak sunulmuştur.

Uygulamaya katılan öğrencilerin “Çağrışımını Yaz” taktiğinin etkililiği ile ilgili yaptıkları değerlendirmeleri belirlemek için verdikleri cevaplar içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Buna göre öğrencilerin tamamı bu taktiğin etkili olduğunu bildirmiş; taktiğin etkili olmadığına ilişkin herhangi bir görüşe rastlanmamıştır. Görüşmeye katılan öğrencilerin taktiğin yazma kaygısına ve yazma tutumuna olan etkisine dair ifadeler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Öğrencilerin çağrışımını yaz taktiğinin yazma becerisine olan etkileri ile ilgili görüşleri

Kategoriler	Kodlar	f
Kolaylık sağlama	Yazı planını organize edebilme (giriş, gelişme, sonuç)	5
	Zaman kazandırma	9
	Cümle kurmada zorlanmama	8
	Rahat hissetme	8
	Akıcı yazabilme	11
Duygu ve düşünceleri ifade edebilme	Daha düzgün ifadeler yazabilme	3
	Duygu ve düşüncelerini örneklendirebilme	2
	Şiir yazabilme	6

Yazmayı sevdirmeye	Kurallara uygun yazma	4
	Eğlenerek yazma	15
	Yazılarını paylaşmaktan çekinmeme	5
	Kaygı yaşamama	3

Tablo 4’te öğrencilerin “Çağrışımını Yaz” taktiğinin yazma becerileri üzerindeki etkisiyle ilgili görüşleri yer almaktadır. Buna göre uygulamanın öğrencilere daha keyifli yazma, yazmada kolaylık sağlayıcı olduğu ve yazmayı sevdirmeyi kazandırdığı söylenebilir. Çalışma grubundaki öğrencilerden bazılarının konu ile ilgili ifadeleri şu şekildedir:

“Hiçbir şey yazmak istemiyorken artık daha iyi yazılar yazmaya başladım.” K2.

“Daha akıcı ve verimli yazmamı sağladı.” K7.

“Artık daha güzel kompozisyonlar yazıyorum. Şiir defterim doldu taşı.” K9.

“Artık ben de yazdığım yazıları sınıfta okumak istiyorum” K17.

Bu uygulamaya katılan öğrencilerin uygulamanın kendilerine neler kazandırdığıyla ilgili ifadeleri Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğrencilerin çağrışımını yaz taktiğinin kazandırdıklarına ilişkin görüşleri

Kategoriler	Kodlar	f
Zamanı verimli kullandırma	Düşünceleri toparlama	3
	Verilen sürede yazabilme	8
	Yazıyı kısa sürede tamamlama	21
Severek yazdırma	Yazı yazmayı daha keyifli/eğlenceli hale getirme.	1
	Sıkılmadan yazma.	5
	Yazma isteğini arttırma yazı yazmayı sevdirmeye	11
	Yazı yazmayı sevdirmeye	6
Daha başarılı kompozisyon/şiir yazdırma	Kurallara uygun yazma	1
	Duygu ve düşünceleri ifade edebilme	2
	Daha iyi/güzel yazılar yazma	1
	Daha uzun yazılar yazmamı sağladı.	1
Yazma becerisini kazandırma/geliştirme	Yazma isteğini arttırma	7
	Yazı yazmayı kolaylaştırma	8
	Ufku geliştirme.	1
	Takılmadan yazma.	1

Tablo 5’te “Çağrışımını Yaz” taktiği uygulamasına katılan öğrencilerin bu uygulamanın onlara neler kazandırdığına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Buna göre kullanılan taktiğin özellikle yazma çalışmalarında kompozisyonlarını daha kısa sürede yazabilmelerinde ve bu yöntemin yazı yazmayı sevdirmesi noktasında olumlu etkiler bıraktığı gözlemlenmektedir. Öğrencilerden bazılarının ifadeleri şöyledir:

“Daha rahat ve keyifli yazı yazdıran bir yöntem” K1.

“Çok iyi bir yazma taktiği” K24.

“Çağrışımını yaz yazacağımız tasarımı yazacağımız şiir/yazıda bize kolaylık sağlayacak bir sistem.” K28.

“Yazmayı sevmeyen öğrencilere yazı yazmayı sevdirmeye yarayan bir tasarım.” K38.

Uygulamaya katılan öğrencilerin zorlandıkları yönlerle ilişkin ifadeleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.

Çağrışımlarını yaz taktiği uygulamasına katılan öğrencilerin uygulamanın zorlandıkları yönlerle ilişkin görüşleri

<i>Kategoriler</i>	<i>Kodlar</i>	<i>f</i>
Teknikle	Kavram haritaları tekniğinde zorlanma	4
	Zihin haritaları tekniğinde zorlanma	1
	Kelime ağı oluşturma tekniğinde zorlanma	2
	Tekniklerin tamamında zorlanma	3
Yazma	Cümle kurmakta	3
	Tekrara düşme kaygısı	1
	Beğenilmeme kaygısı	1
	Eleştirilme kaygısı	1
	Konu bulamama	2
Kompozisyon kuralları	Yazı planı	3
	Kâğıt düzeni	1
	Sıkıcı bulma	1

Çağrışımları yaz taktiği uygulamasına katılan öğrencilerin 26'sı herhangi bir şeyde zorlanmadığını ifade etmiştir. Bu da çalışma grubunun %65'ine denk gelmektedir. Çalışma grubunun geriye kalanı ile ilgili Tablo 6 oluşturulmuştur. Tablo 6'ya bakıldığında "Çağrışımlarını Yaz" taktiğinin öğrencileri çok fazla zorlamadığı anlaşılmaktadır. Ancak bazı öğrencilerin kavram haritaları, kelime ağı oluşturma tekniği ve zihin haritaları tekniğini uygulamada zorlandıkları görülmektedir. Bu taktik yazma çalışmalarında 2 hafta süresince yoğunlaştırılmış bir şekilde uygulanmıştır. Taktiğin yıl içine yayılması öğrencilerin konuya hâkimiyetini ve taktiğin etkisini daha da arttıracakı düşünülmektedir. Öğrencilerden bazılarının ifadeleri şöyledir:

"Kavram haritalarını oluşturmada biraz zorlandım." K15.

"Başkalarına okumakta. Anlamalı ve paragrafın bütünlüğünü bozmadan cümle kurmakta zorlandım." K18.

"Bazen aynı cümleleri yazacağım diye korkmuştum." K30.

"Sayfa düzeninde zorlandım." K31.

"Çağrışımlarını Yaz" taktiği uygulamasına katılan öğrencilerin bu taktiği gelecekte kullanıp kullanmayacaklarına ilişkin ifadeleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.

Çağrışımlarını yaz taktiği uygulamasına katılan öğrencilerin öğrendiklerini gelecekte kullanıp kullanmayacaklarına ilişkin görüşleri

<i>Kategoriler</i>	<i>Kodlar</i>	<i>f</i>
Olumlu	Yazmada etkili bir yöntem olduğu için	7
	Kısa zamanda yazabildiği için	12
	Eğlenceli olduğu için	8
	Kolaylaştırıcı olduğu için	14
	Daha güzel yazmayı sağladığı için	5
Olumsuz	Yazma becerisinin yöntemle ilgili olmadığını düşündüğü için	1

Çağrışımlarını yaz taktiği uygulamasına katılan öğrencilerden yalnız 1 öğrenci gelecekte öğrendiklerini kullanmayı düşünmediğini ifade etmiştir. Geriye kalan öğrencilerin tamamı gelecekte öğrendiklerini kullanmayı düşündüğünü ifade etmiştir. Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğu gelecekte bu taktiği kullanmayı düşündüklerine dair cevaplar vermişlerdir. Buna gerekçe olarak kompozisyon yazmayı kolaylaştıran bir taktik olduğunu düşündükleri ve kısa sürede kompozisyonlarını tamamlayabildiklerini söyledikleri görülmektedir. Olumsuz görüş bildiren az sayıda

öğrenciden aktarılan bir ifadede ise öğrencinin bu taktiği beğendiği ancak yazı yazmakla ilgili olumsuz düşünceleri olduğu anlaşılmaktadır. Çalışma grubu öğrencilerden bazılarının cevapları şu şekildedir:

“Evet, kullanacağım. Çünkü ben yazı yazmayı sevmememe rağmen bana yazı yazmayı sevdirdi.” K20.

“Evet, kullanacağım. Çünkü bu sayede daha iyi kompozisyonlar yazabileceğimi düşünüyorum.” K29.

“İşimi çok kolaylaştırıyor.” K32.

“Evet, çünkü çağrışımlarını yaz programı hayal gücümü geliştirdi, daha güzel yazılar yazmamı sağladı ve yazı yazmayı sevdirdi.” K36.

“Yazı yazmak insanın içinden gelen bir duygudur. Yöntemle ilgili değildir.” K15.

Elde edilen nicel ve nitel sonuçların birbirleriyle örtüştüğü ve bu sonuçlardan hareketle, kelime ağı oluşturma tekniği, zihin haritaları tekniği ve kavram haritaları tekniğinin birlikte uygulanmasından oluşan “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

“Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarına etkisinin incelendiği bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre şunlar söylenebilir:

Çalışma grubuna ait yazmaya yönelik tutum ölçeği (YAYTÖ) ön test-son test ortalama başarı puanları karşılaştırılmış, “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin uygulanması sonrasında öğrencilerin yazma tutumu puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle uygulanan taktiğin deney grubunun yazma tutumu üzerinde anlamlı bir fark oluşturacak düzeyde etkili olduğu söylenebilir. Aynı şekilde yine çalışma grubunu oluşturan öğrencilere ait yazma kaygı ölçeği ön test-son test ortalama başarı puanları karşılaştırılmış, “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin uygulamaları sonrasında öğrencilerin yazma kaygı puanları arasındaki farkın anlamlı olduğu anlaşılmıştır. Bu bulgudan hareketle, uygulanan taktiğin deney grubunun yazma kaygısı üzerinde de anlamlı bir fark oluşturacak düzeyde etkili olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin “Çağrışımlarını Yaz” taktiği ile ilgili görüşme formunda açık uçlu sorulara vermiş oldukları cevaplara göre öğrencilerin kompozisyon ile ilgili bilgilerinin yeteri düzeyde olmadığı görülmüştür. Bunun da öğrencilerin tutum ve kaygılarına olumsuz etki ettiği, Türkçe derslerinde öğrencilere yazı yazma yöntem ve tekniklerini öğretmek dışında yazma becerisi kazandırmak için kompozisyon bilgilerinin verilmesi konusunda da özen gösterilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Özel yetenekli bireylerin kendi akranlarına oranla yazma tutum puanlarının daha yüksek; yazma kaygılarının da düşük olduğu görülmektedir. Ancak okullarda üstün zekâ ile akademik başarı konusu birbiriyle karıştırılmaktadır. Kompozisyon ile ilgili akademik bilgisi yetersiz olan özel yetenekli bireyin yazma kaygısı olmasa bile akademik yetersizlik, başarılı ürünler ortaya koyamamasına neden olmaktadır (Özsoy, 2015).

Tok ve Ünlü’nün (2014) yaptığı araştırma öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini yeterince kazanamadıklarını göstermektedir. Bunun sebeplerinden biri de uygun yöntem ve tekniklerin kullanılmamasıdır. Yazma tutum ve kaygılarına yönelik uygulanan ön test-son test sonuçlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde iki test arasındaki farkın ortalama büyüklükte olduğu, dolayısıyla “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin özel yetenekli öğrencilerde kısa sürede yazma tutum ve kaygılarına orta büyüklükte ve olumlu yönde etki ettiği söylenebilir. Buradan hareketle özel yetenekli bireylerin yazma becerisi kazanmaları ve yazı yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmeleri açısından “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin önemli olduğu söylenebilir. Çünkü Tağa (2013) yazma çalışmalarında, öğrencilerin zevk alabileceği yöntemlerin kullanılması gerektiğini ayrıca yazı çalışmalarının eğlenceli bir süreç olmasını sağlayacak yöntemlerin gerekliliğini ve önemini ortaya koymaktadır.

Tekşan, 2001 yılında “Yazılı Anlatım Geliştirmede Ön Hazırlığın Etkisi” adlı bir çalışma yapmış ve bu çalışmada yazılı anlatımda ön hazırlığın özellikle kompozisyonun içeriğini olumlu yönde etkilediğini söylemiştir. Aynı şekilde Tağa (2013) yazma çalışmalarından önce uygun ön hazırlıkların mutlaka yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu çalışmamızda da “Çağrışımlarını Yaz” taktiğinin ön

hazırlık çalışması olarak kullanılabildiği görülmüştür. Bunun yanında taktiğin öğrencilerin sıkılmadan ve eğlenerek kullanabildikleri bir taktik olduğu tespit edilmiştir.

Uygulamalar esnasında yapılan gözlemler öğrencilerin yazı yazarken klasik tekniklere göre daha çok eğlendiklerini ve yazılarını kısa sürede tamamlayabildiklerini göstermiştir. Bu da öğrencilerin derse karşı olumlu tutum sergilemelerini sağlamıştır. Aynı şekilde öğrencilerin verdikleri cevaplara bakıldığında “Çağrışımını Yaz” taktiği ile oluşturulan kompozisyonlarını aile, öğretmen ve arkadaşları ile paylaşma konusunda öğrencilerin daha çok istekli oldukları söylenebilir. Bunu da taktiğin kullanılmasının sonucu olarak değerlendirmek gerekir.

“Çağrışımını Yaz” taktiğinin öğrencilerin yazma tutumlarına dair diğer bir etkisi de onları yazma konusunda motive etmesidir. Palmquist ve Young (1992) üstün yetenekli öğrencilerin kendilerini üstün olarak algılayıp algılamadıklarının, yazma performansına ve kaygı seviyesine etkisi olup olmadığını inceledikleri çalışmalarında, kendilerini üstün yetenekli olarak görmeyen öğrencilerin yazma kaygısı yaşayacağı ve sık yazmalarının beklendiği derslerden kaçınacakları varsayımında bulunmuşlar ve yaptıkları araştırmanın sonucunda öğrencilerin kendilerini üstün yetenekli olarak algılamalarının yazma tutumlarını nasıl algıladıklarında etkili olduğunu vurgulamışlardır. Öğrencilerin kendi yazı yazma becerilerini değerlendirebildikleri durumlarda üstün yetenekli oluşlarını yazma kaygıları ile ilişkilendirmediklerini ancak yazma yeteneklerini değerlendirmede güçlük çektikleri durumlarda, kendi yazma yeteneklerini üstün yetenekli oluşlarıyla ilişkilendirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle yazı yazmada kendini üstün yetenekli olarak algılamayan öğrencilerin; yazma becerilerini geliştirmek için ihtiyaçları olsa dahi yazma eğitimi almayı istemedikleri tespit edilmiştir. Bu durumda öğrencilere uygun çalışmalar yaptırılması ve verilecek uygun bir eğitimle yazma becerilerini geliştireceklerine inanmalarına yardım edilmesi gerektiği belirtilmiştir (Özsoy, 2015). Çalışmamızın nitel ve nicel bulgularından hareketle, “Çağrışımını Yaz” taktiğinin, öğrencilerin yazma motivasyonunu artırıcı, yazma tutumlarını olumlu yönde geliştiren, kaygıyı azaltan bir taktik olması açısından özel yetenekli öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmelerinde kullanılabılır bir taktik. Olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

Yapılan çalışmanın sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

Türkçe ve edebiyat derslerinde öğrencilere yazma becerisini kazandırmada, özellikle yazma kaygısı yaşayan öğrencilere bu kaygılarını yenmeleri adına “Çağrışımını Yaz” taktiği kullanılarak yazma çalışmaları yaptırılabilir.

Araştırmacılar tarafından “Çağrışımını Yaz” taktiğinin etkisi yaş, sınıf, cinsiyet, kitap okuma, sosyo-ekonomik durum, Türkçe ders notu gibi çeşitli değişkenler bakımından incelenebilir.

Türkçe, edebiyat ve sınıf öğretmenlerine veya eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarına yazı yazmayı daha keyifli, eğlenceli ve verimli hâle getiren yazma etkinlikleri ve yazma uygulamaları eğitimleri verilebilir. Böylece öğrencilerin yazma kaygı seviyeleri daha düşük seviyelere çekilebilir.

Özel yetenekli öğrencilerin yazma tutum ve kaygılarını etkileyen faktörlerden biri diğeri de yazı yazmada yazma süreleri ile ilgilidir. Aynı şekilde sınıf ortamında öğrencilerin fikirlerini dile getirme imkânı bulamamalarıdır. “Çağrışımını Yaz” taktiği ile öğrenciler yazı yazmada süre sıkıntısı çekmemekte ve yazı yazılacak konu ile ilgili tüm fikirlerini serbestçe ön hazırlık aşamasında kâğıda dökülebilmektedirler. Bu nedenle özel yetenekli öğrencilerin eğitim gördükleri kurumlarda yaptıkları yazı etkinliklerinde ve etkinlik kitaplarında “Çağrışımını Yaz” taktiğine yer verilebilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan araştırma “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen tüm kurallara uyularak yapılmıştır. Söz konusu yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı ikinci bölümünde belirtilmiş olan eylemlerin hiçbirisi meydana gelmemiştir.

Etik Kurul İzni

Çalışmada 2020 yılı öncesi araştırma verileri kullanıldığı için etik kurul izni gerekmemektedir.

Yazarların Katkı Oranı

Bu çalışmada yazarların katkı oranı 1. Yazar %30; 2. Yazar %30; 3. Yazar %40 şeklindedir.

Çıkar Çatışması

Yapılan çalışmada çıkar çatışması ortaya çıkarabilecek bir durum yoktur.

Kaynaklar

- Acat, M. B. (2003). Kavram haritalarının Türkçe öğretiminde kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 34(34), 168-193.
- Akkaya, N. (2011). İlköğretim 6. Sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımının Türkçe dersine yönelik tutuma etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 311-319.
- Akyürek, S. (2013). *Din öğretimi, model, strateji, yöntem ve teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Anılan, H. (2005). *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde kelime ağı oluşturma yönteminin etkililiği*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Bağcı, H. (2007). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım derslerine yönelik tutumları ile yazma becerileri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Bircan-Manay, E., Türkel, A. ve Savaş, B. (2017). Kelime ağı yönteminin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarına ve yazma özyeterlik algısına etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 12(14), 257-284.
- Cavkaytar, S. (2010). İlköğretimde yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde yazma süreci modelinden yararlanma. *Journal of International Social Research*, 3(10), 133-139.
- Creswell, J. (2017). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Çağlar, D. (1972). Üstün zekâlı çocukların özellikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(3), 95-110.
- Deniz, H. ve Demir, S. (2019). Yazma kaygısı ölçeği'nin geliştirilmesi: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(2), 1034-1051.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195.
- Graham, S., Berninger, V. V., & Fan, W. (2007). The structural relationship between writing attitude and writing achievement in first and third grade students. *Contemporary Educational Psychology*, 32(3), 516-536.
- Kapar Kuvanç, E. B. (2008). *Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve Türkçe dersindeki başarılarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kemper, E., Stringfield, S., & Teddlie, C. (2003). Mixed methods sampling strategies in social science research. In A. Tashakkori ve C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social ve behavioral research* (pp. 273-296). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Özsoy, Y. (2015). *Özel yetenekli (üstün zekâlı ve yetenekli) ortaokul öğrencilerinde yazma kaygısı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Palmquist, M., & Young, R. (1992). The notion of giftedness and student expectations about writing. *Written Communication*, 9(1), 137-168.
- Sak, U. (2010). *Üstün zekâlılar özellikleri tanılanmaları eğitimleri*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Saluk, N. ve Pilav, S. (2018). Üstün yeteneklilerde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* 19(3), 2191-2215.

- Strateji-Yaklaşım (2021). Strateji-Yaklaşım. Erişim adresi: https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/55568/mod_resource/content/1/ADM%20%C3%96%C4%B0Y%2015_Scrd.pdf
- Susar-Kırmızı, F. (2009). Türkçe dersinde yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 2(5), 159-177.
- Şahin, Ç., Kurudayıoğlu, M., ve Öztürk, Y. A. (2013). Türkçe öğretiminde kavram haritalarının kullanılması üzerine kuramsal bir çalışma. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(7), 13-33.
- Tağa, T. (2013). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe dersinde kullanılan zihin haritası tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Tekşan, K. (2001). *Yazılı anlatım geliştirmede ön hazırlığın etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Tok, M. ve Ünlü, S. (2014). Yazma becerisi sorunlarının ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 13(50), 73-95.
- Tok, T. N. (2011). Etkili öğretim için yöntem ve teknikler, A. Doğanay (Ed.) *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde, (s. 161-237). Ankara: Pegem Akademi.
- Tok, Ş. (2011). Öğrenme-öğretme strateji ve modelleri, A. Doğanay (Ed.) *Öğretim ilke ve yöntemleri* içinde, (s. 130-160). Ankara: Pegem Akademi.
- Toker, M. M. (2003). Aktif Öğrenme. *Mevzuat dergisi*, 6(61). Erişim adresi: <https://www.mevzuatdergisi.com/2003/01a/03.htm>
- Tunagür, M. ve Kardaş, N. M. (2021). Yazmanın fiziksel ve zihinsel süreçleri. M. N. Kardaş (Ed.), *Yazma eğitimi* içinde (s. 59-79). Ankara: Pegem Akademi.

Extended Abstract

Introduction

Giftedness and to be highly talented are used interchangeably and these concepts are considered to be the same. However, these concepts differ from each other in terms of scope. Superior mind; Scores of 130 and above in intelligence tests, and giftedness refers to a concept with a wider scope, which includes giftedness (Özsoy, 2015). The Ministry of National Education has started to use the concept of "special talent", which includes the concepts of "giftedness" and "to be highly talented", as the scope of these concepts are different and they are used interchangeably. Specially gifted students are more prominent than their peers in terms of their vocabulary, communication skills, creativity characteristics and ability to use basic language skills (Çağlar, 2004). It has been determined that students with special skills in written expression, which is one of the four basic language skills, experience anxiety and develop an attitude accordingly. Writing anxiety is a mental state that negatively affects and disrupts an individual's feelings about the writing task. Writing attitude is defined as the writer's emotional disposition towards the act of writing, such as happiness or unhappiness. In order for the individual not to have anxiety about writing, not to develop a negative attitude towards the act of writing, to express himself / herself in writing properly and in a proper way, he / she should do activities that improve written expression skills and receive some training. For this, it is very important to determine and implement the appropriate strategies, methods, techniques and tactics. As a matter of fact, in the studies conducted in our country, it has been stated that written expression skills can be developed with appropriate methods and techniques in appropriate educational environments, writing anxiety can be eliminated and the individual can exhibit a positive attitude towards writing, making students have various and encouraging writing practices, evaluating these activities, and eliminating the deficiencies as a result of the evaluation, It has been stated that the gains are important in terms of acquisition (Bağcı, 2007, Göçer, 2010, Özsoy, 2015). It is seen that the studies conducted focus on the effects of different methods and techniques. As it is known, strategy is planning the way to be followed to reach a goal; The method is the way used to achieve the goal, the technique is the way of applying this way, and the tactic is the use of techniques in different ways in the lessons and according to the teacher's personal effort and desire. In this study, a tactic was

developed to use concept maps, mind maps and concept networking techniques simultaneously and together. The effect of the two-week application prepared with the tactic called write your connotations on the writing attitude and anxiety of special students was investigated.

Method

The mixed method was used in this study, in which the effect of writing their connotations on the attitudes and anxieties of gifted students and their views on writing was investigated. The mixed method is used in the field of health, social and behavioral sciences where the researcher collects both quantitative data (closed-ended) and qualitative data (open-ended), integrates the two data sets, and then draws conclusions using the advantages of integrating these two data sets. It is a research approach (Creswell, 2017). The reason for using the mixed method in the study is that it is based on the view that qualitative and quantitative research methods alone cannot be sufficient to adequately understand and interpret the research problem. In the quantitative dimension of the research, a pre-test-post-test single-group design, which is located in a weak experimental design, was used. In the mixed method design of the study, descriptive sequential design was used. The purpose of the descriptive sequential design is to start the study with a quantitative stage and collect qualitative data at the end of the study in order to explain the quantitative data (Creswell, 2017). The study group of the research consists of 40 specially talented (Bilsem) students studying in 4th, 5th, 6th and 7th grades studying in Bingöl city center in 2019-2020 academic year. There were 40 students in the study group; 5 were 4th grade, 5 were 5th grade, 16 were 6th grade and 14 were 7th grade students. While forming the study group, "sequential simultaneous mixed method sampling" was used, one of the purposeful sampling methods. Therefore, the study group in the quantitative and qualitative stages of the study was determined to be identical. In this mixed method-oriented study, 3 different data collection tools (2 quantitative - 1 qualitative) were used to obtain quantitative and qualitative data. Attitude towards Writing Scale developed by Susar Kırmızı (2009) to determine students' attitudes towards writing; The Writing Anxiety Scale developed by Deniz ve Demir (2019) was used to determine writing anxiety. In order to explain the quantitative data, an interview form was prepared in order to get the opinions of the experimental group students who participated in the application about the tactic. The dependent sample t-test was used to compare the analysis of the pre-test and post-test data obtained from the applied writing anxiety scale and the attitude towards writing scale, and the numerical data obtained was tried to be expressed by tabulating. In addition, content analysis technique used in qualitative research was used to analyze the data obtained from the interview form about the tactic of writing its connotations.

Result and Discussion

The answers given by the students to the questions in the interview form about the application were divided into themes, categorized and tabulated using content analysis method. When the pre-test and post-test average success scores of the study group were compared, a significant difference was found between the writing attitude scores of the students after applying the tactic of writing their connotations. When the scores were compared, a significant difference was found between the writing anxiety scores of the students after the tactics application to write the connotations. In addition to the quantitative results, the qualitative data obtained from the students also found supportive findings for these results. It can be said that the obtained quantitative and qualitative results overlap with each other, and based on these results, it can be said that the tactic of writing the connotations consisting of the combination of word networking technique, mind maps technique and concept map technique has a positive effect on the writing attitudes and anxieties of gifted students.

Ekler

Ek-1. Görüşme Formu

Sevgili öğrenciler, "Çağrışımalarını Yaz Tasarımının" (Zihin Haritası, Kelime Ağı Oluşturma, Kavram Haritası Teknikleri) yazma becerilerine etkisini belirlemek amacıyla bir çalışma yapılmaktadır. Daha önce bu tasarımı kullanarak sizinle kompozisyon yazma çalışmaları yapılmış ve birkaç anket

Çağrışımını Yaz Taktiğinin Özel Yetenekli Öğrencilerin Yazma Tutum ve Kaygılarına Etkisi

doldurmanız istenmişti. Bu görüşme formunda çağrışımını yaz tasarımını kullanarak kompozisyon yazma ile ilgili görüşleriniz alınmak istenmektedir. Katkılarınız için teşekkür ederiz.

1. Çağrışımını Yaz Tasarımının yazı/şiiir yazmada becerinize ne gibi faydalar sağladığını düşünüyorsunuz?

2. Çağrışımını Yaz Tasarımının size kazandırdıklarını birkaç cümle ile anlatır mısınız?

3. Çağrışımını Yaz Tasarımı ile yazı/şiiir yazarken nerelerde zorlandınız?

4. İlerleyen zamanlarda Çağrışımını Yaz Tasarımını kullanarak kompozisyon yazmayı düşünüyor musunuz?

a. Evet ise Niçin?

b. Hayır ise niçin?